

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Jitkou Zavřelovou ve věci

žalobce: **M. A. A.**,
státní příslušník L. s.,
bytem X,
zastoupený advokátem JUDr. Matějem Šedivým,
sídlem Václavské náměstí 831/21, Praha 1,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 7. 2018, č. j. OAM-74/ZA-ZA11-HA11-2018,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 7. 2018, č. j. OAM-74/ZA-ZA11-HA11-2018, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 12 342 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Matěje Šedivého, advokáta.

Odůvodnění:

Vymezení věci a obsah podání účastníků

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení shora

Shodu s prvopisem potvrzuje: A. A.

uvedeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zastavil řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

2. Žalobce uvedl, že napadené rozhodnutí osobně převzal na cizinecké policii (náhodně) dne 13. 8. 2018, přičemž zjistil, že nabylo právní moci již dne 31. 7. 2018, neboť mu bylo doručeno náhradním způsobem (fikcí). Žalobce má sice zajištěné ubytování na adrese O., Č. P., a to u ubytovatele S. M., nedohodl se však s ním na přístupu do poštovní schránky, od které nemá klíče. Žalobce se domníval, že mu ubytovatel (jemu adresované) poštovní zásilky vždy předá. Avšak ani napadené rozhodnutí ani žádná jiná zásilka se do jeho rukou fakticky nedostaly. Proto pokud byla výzva k pohovoru doručována žalobci náhradním způsobem (fikcí), je zřejmé, že o výzvě neví a že je v doručování písemností problém. Žalobce se pravidelně dostavoval na cizineckou policii, nevyhýbal se kontaktu s úřady, proto nelze usoudit na nedostatek vůle dostavit se k pohovoru. Jeho úmyslem nebylo mařit průběh správního řízení. Zastavení řízení proto nebylo na místě, jelikož žalobce měl pro nedostavení se k pohovoru závažný důvod. O pohovoru totiž nevěděl. Žalobce si je vědom své nedůslednosti v zajištění jeho dosažitelnosti, a proto již bude poskytovat úřadům náležitou součinnost. Žalobce navrhl provést důkaz dokladem o zajištění ubytování a výsledkem ubytovatele S. M.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že v průběhu své činnosti neporušil ustanovení správního řádu ani zákona o azylu, nevydal nezákonné ani nedostatečně odůvodněné rozhodnutí a nezkrátil práva žalobce. Navrhl proto zamítnutí žaloby. Žalovaný shrnul, že žalobce dne 23. 1. 2018 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, dne 30. 1. 2018 poskytl ke své žádosti údaje a byl s ním proveden pohovor a dne 4. 5. 2018 s ním byl proveden doplňující pohovor. Žalovaný dále uvedl, že vzhledem k do té doby zjištěnému stavu věci, který neumožňoval vydat rozhodnutí ve věci, bylo nutné s žalobcem provést další doplňující pohovor. Žalovaný tak žalobci zaslal výzvu k účasti na pohovoru a seznámení se s podklady rozhodnutí ve věci. Žalobce obeslal na adresu ohlášenou v žádosti o odchod do soukromí ze dne 8. 2. 2017, tj. na adresu O., Č. P., kterou žalobce také potvrdil dokladem o zajištění ubytování. Výzva byla žalobci doručena po splnění zákonných předpokladů náhradním způsobem dle § 24 odst. 3 zákona o azylu, neboť adresát se na daném místě zdržoval, nebyl při doručování zastižen, zásilka byla na příslušné provozovně držitele poštovní licence uložena od 8. 6. 2018 do 18. 6. 2018, o čemž byl adresát vhodným způsobem vyrozuměn, a zásilka nebyla vyzvednuta. Žalovaný zdůraznil, že si žalobce musel být vědom, že je účastníkem správního řízení o udělení mezinárodní ochrany, v jehož rámci je nositelem procesní povinnosti poskytnout správnímu orgánu přiměřenou součinnost. Žalobce však zásilku (s výzvou k dostavení se k pohovoru) nepřevzal a žalovanému ani dodatečně nesdělil žádnou objektivní překážku (nemožnost přístupu do poštovní schránky za objektivní překážku k převzetí předvolání žalovaný nepokládá). V té souvislosti žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 4. 2005, č. j. 6 Azs 368/2004-99. Žalovaný dále poukázal na skutečnost, že na uvedenou adresu žalobci dříve bylo doručováno (jednalo se též o výzvu k účasti na pohovoru), přičemž tuto zásilku žalobce převzal a pohovoru dne 4. 5. 2018 se zúčastnil.
4. Žalobce v replice ze dne 9. 1. 2019 doplnil, že napadené rozhodnutí pokládá za nezákonné, neboť předvolání k dostavení se k pohovoru mu bylo doručeno fikcí až dne 18. 6. 2018, tj. ve stejný den, kdy měl proběhnout pohovor. Žalobce uvedl, že nemohl včas reagovat na (formální) doručení písemnosti, tedy se nemohl řádně dostavit k pohovoru či se v předstihu

omluvit, jelikož doručení písemnosti neposkytovalo (byť jednodenní) rezervu. Žalobce tak upřesnil, že mu předvolání nebylo doručeno před konáním pohovoru.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

5. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 32 odst. 1 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Skutečnosti uvedené v replice přitom soud považuje za konkretizaci v žalobě uplatněného žalobního bodu zpochybňujícího zákonnost předvolání žalobce k pohovoru.
6. Článek 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ podle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie byly povinny výše uvedené pravidlo transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (viz čl. 51 odst. 1 směrnice). Protože doposud nebyly do českého právního řádu promítnuty požadavky čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32/EU, ačkoliv transpoziční lhůta již uplynula, má uvedený článek směrnice přímý účinek. Jelikož žádost o mezinárodní ochranu byla v této věci podána dne 23. 1. 2018, dopadá na toto řízení, včetně přezkumného řízení soudního, směrnice 2013/32/EU. Ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. se tedy neužije.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

7. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce dne 23. 1. 2018 podal v Příjímacím středisku cizinců Zastávka žádost o udělení mezinárodní ochrany. K výzvě a předvolání ze dne 24. 1. 2018, které žalobce osobně převzal téhož dne 24. 1. 2018, žalobce dne 30. 1. 2018 poskytl ke své žádosti údaje podle § 10 odst. 2 zákona o azylu a byl s ním proveden pohovor. Žalobce následně podal žádost o odchod do soukromí, ke které připojil doklad (potvrzení) o zajištění ubytování ze dne 5. 2. 2018. Tímto dokladem bylo písemné potvrzení vlastníka domu S. M., s jeho úředně ověřeným podpisem, kterým žalobci udělil souhlas s ubytováním na dobu bez omezení na adrese O., K. Předvolání ze dne 12. 4. 2018, kterým byl žalobce předvolán k pohovoru na den 4. 5. 2018, a které bylo žalobci doručováno na adresu O., Č. P., žalobce osobně převzal dne 27. 4. 2018 na adrese R., S. Dne 4. 5. 2018 se žalobce dostavil k doplňujícímu pohovoru, při kterém k otázce zajištěného ubytování uvedl, že bydlí u svého kamaráda M. (M. A.) v obci S. (k tomu dále doplnil, že zde však nemůže bydlet oficiálně, neboť M. není vlastníkem bytu). K otázce, zda se žalobce pohybuje na doručovací adrese v obci Č. P. v okrese K., žalobce sdělil, že se jedná o jeho oficiální adresu, ale z důvodu jazykové bariéry bydlí v obci S. u M., který je kamarádem jeho ubytovatele S. M.
8. Předvoláním ze dne 31. 5. 2018 žalovaný předvolal žalobce na den 18. 6. 2018 k pohovoru a k seznámení s podklady rozhodnutí. Tyto písemnosti byly žalobci zaslány doporučeně do vlastních rukou na adresu O., Č. P., doslány pak byly na adresu R., S. Jelikož žalobce nebyl zastižen, byl dle prohlášení doručujícího orgánu vyzván k vyzvednutí zásilek a bylo mu na doslané adrese zanecháno poučení. Zásilky byly připraveny k vyzvednutí dne 8. 6. 2018. Jelikož si však žalobce žádnou zásilku po dobu uložení nevyzvedl, byly tyto

vráceny zpět žalovanému. Žalobce byl v předvolání k pohovoru poučen, že nedostaví-li se bez vážného důvodu, může být řízení zastaveno podle § 25 písm. d) zákona o azylu, přičemž nastane-li vážný důvod bránící jeho účasti na pohovoru, je žalobce povinen o tom žalovaného neprodleně informovat.

9. Dne 18. 6. 2018 pořídil žalovaný úřední záznam o skutečnosti, že se žalobce nedostavil k pohovoru a k seznámení s podklady rozhodnutí, přestože mu byla předvolání doručena v souladu s § 24 zákona o azylu. Následně žalovaný dne 11. 7. 2018 vydal napadené rozhodnutí, kterým podle § 25 písm. d) zákona o azylu řízení zastavil. V odůvodnění uvedl, že se žalobce dne 18. 6. 2018 nedostavil k pohovoru, ač byl řádně předvolán. Shrnul, že výzva k pohovoru byla žalobci zaslána na adresu místa hlášeného pobytu, žalobce si však zásilku nepřevzal, a proto byla uložena na příslušné provozovně držitele poštovní licence od 8. 6. 2018 do 18. 6. 2018. Uzavřel, že zásilka byla žalobci doručena náhradním způsobem podle § 24 odst. 3 zákona o azylu, jelikož ani po dobu uložení zásilky si ji žalobce nevyzvedl.
10. Předvoláním ze dne 11. 7. 2018 žalovaný předvolal žalobce k převzetí rozhodnutí na den 31. 7. 2018. Tato písemnost byla žalobci zaslána doporučeně do vlastních rukou na adresu O., Č. P., doslána pak byla na adresu R., S. Jelikož žalobce nebyl zastížen, byl doručujícím orgánem vyzván k vyzvednutí zásilky a bylo mu zanecháno poučení. Zásilka byla připravena k vyzvednutí dne 16. 7. 2018. Jelikož si však žalobce zásilku ani po dobu jejího uložení nevyzvedl, byla tato vrácena zpět žalovanému (odesílateli) dne 25. 7. 2018. Dne 31. 7. 2018 pořídil žalovaný úřední záznam o skutečnosti, že se žalobce nedostavil k převzetí rozhodnutí ve věci, a vyznačil doložku právní moci na napadeném rozhodnutí dnem 31. 7. 2018.

Posouzení žaloby soudem

11. V posuzované věci je klíčovou otázkou, zda byl žalobce k pohovoru řádně a včas předvolán a zda se k pohovoru nedostavil z vážného důvodu, neboť od těchto skutečností se odvíjí závěr žalovaného o splnění předpokladů pro vydání napadeného rozhodnutí [pro zastavení řízení dle § 25 písm. d) zákona o azylu].
12. Podle § 25 písm. d) zákona o azylu se řízení zastaví, jestliže se bez závažného důvodu žadatel o udělení mezinárodní ochrany nedostavil k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo k pohovoru nebo neposkytuje informace nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
13. Z důvodové zprávy k zákonu č. 314/2015 Sb., kterým bylo uvedené ustanovení s účinností od 18. 12. 2015 (rozhodná právní úprava) novelizováno, plyne, že „[v] situaci, kdy osoba neposkytuje součinnost tím, že se nedostavuje k pohovoru nebo se dokonce nedostaví ani k poskytnutí prvotních údajů k žádosti či jinak se správním orgánem nekomunikuje, není pravděpodobné, že by bylo možné o žádosti věcně rozhodnout, protože informace od žadatele jsou jedním z klíčových podkladů pro vydání rozhodnutí. Má se za to, že se jedná o tzv. konkludentní zpětvzetí žádosti o udělení mezinárodní ochrany.“
14. Žadatel o udělení mezinárodní ochrany je povinen se podle § 23 odst. 4 zákona o azylu dostavit k pohovoru v místě a čase určeném ministerstvem, a to na písemné předvolání doručené žadateli o udělení mezinárodní ochrany nejméně 2 pracovní dny před konáním pohovoru.

15. Žalobci bylo předvolání k pohovoru na den 18. 6. 2018 v souladu s § 24 odst. 1 zákona o azylu doručováno zásilkou adresovanou na adresu O., Č. P., která byla místem jeho hlášeného pobytu. Na této adrese však pokus o doručení zásilky učiněn nebyl, neboť zásilka byla žalobci doslána na adresu R., S. Až tato adresa proto byla místem doručení ve smyslu § 24 odst. 3 zákona o azylu. Žalobce však v místě doručení nebyl dne 5. 6. 2018 zastižen, doručující orgán proto písemnost uložil v místně příslušné provozovně držitele poštovní licence, kde byla zásilka připravena k vyzvednutí ode dne 8. 6. 2018, a žalobce o tom vyrozuměl (na zadní straně obálky je odtržena její oddělitelná část obsahující předtištěné poučení). Skutečnost, že zásilka obsahující předvolání k pohovoru byla v provozovně poskytovatele poštovní licence uložena od 8. 6. 2018 do 18. 6. 2018, ostatně není mezi účastníky sporná, neboť i žalovaný z této skutečnosti v napadeném rozhodnutí vycházel.
16. Poslední den úložní lhůty je třeba s ohledem na § 24 odst. 3 věty druhé zákona o azylu považovat za den doručení. Žalobci tedy bylo předvolání k pohovoru doručeno dne 18. 6. 2018 (pondělí), přičemž na tentýž den byl stanoven termín konání pohovoru. Výzva k dostavení se k pohovoru tedy nebyla žalobci doručena nejméně 2 pracovní dny před konáním pohovoru, jak požaduje § 23 odst. 4 zákona o azylu. Předvolání totiž nebylo odesláno s dostatečným předstihem tak, aby i při doslání zásilky, které není zákonem o azylu vyloučeno, zbyl dostatek času na vyzvednutí zásilky v celé úložní době. Žalovaný proto zatížil řízení vadou, která měla za následek vydání nezákonného rozhodnutí. Pokud totiž předvolání k pohovoru není žadateli doručeno v souladu se zákonem, nelze řízení podle § 25 odst. 1 písm. d) zákona o azylu zastavit (srov. rozsudek Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 10. 2003, č. j. 2 Azs 8/2003-52).
17. Je přitom nerozhodné, že bylo předvolání žalobci doručeno náhradním způsobem (fikcí), neboť i v případě, že by si žalobce vyzvedl zásilku poslední den úložní doby, nebyl by schopen zachovat se předpokládaným způsobem (tj. dostavit se včas na pohovor či se z pohovoru náležitě omluvit). Vzhledem k tomu, že nebyla splněna podmínka řádného a včasného doručení předvolání žalobce k pohovoru, není také rozhodné, zda žalobci bránily v účasti na pohovoru závažné důvody. Těmito otázkami se soud pro nadbytečnost blíže nezabýval. Toliko pro účely dalšího řízení soud stručně poznamenává, že doručení předvolání fikcí, takovým závažným důvodem není, neboť je na žalobci, aby v průběhu správního řízení zajistil svoji dosažitelnost. Neučiní-li tak, jde to k jeho tíži; viz závěr uvedený v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 11. 2018, č. j. 4 Az 88/2017-36: „[d]oručení náhradním způsobem je zákonný postup, který pro účely zákona o azylu upravuje ustanovení § 24 odst. 3 zákona o azylu. Vliv na skutečnost, příp. fikci doručení nemá, zda se žalobce o doručení žalobce reálně dozvěděl, ani zda se seznámil s obsahem písemnosti. Závažným důvodem k nedostavení se k pohovoru nemůže být, že se o něm žalobce vůbec nedozvěděl, taková okolnost může jít v daném případě jen k jeho tíži.“
18. Namítal-li však žalobce, že se s ubytovatelem S. M. (i z důvodu jazykové bariéry) nedohodl na přístupu do poštovní schránky na adrese svého ubytování O., Č. P., a nemá od ní ani klíče, a že měl za to, že mu ubytovatel S. M. vždy předá poštovní zásilky, pak v té souvislosti soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2012, č. j. 7 As 130/2012-29, ve kterém Nejvyšší správní soud konstatoval, že absence domovní schránky nemůže být a není na překážku zanechání oznámení o neúspěšném doručení na jiném vhodném místě na předmětné adrese.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

19. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem soud podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. zrušil napadené rozhodnutí rozsudkem bez nařízení jednání, neboť žalovaný podstatně porušil ustanovení o řízení před správním orgánem způsobem majícím za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.
20. Soud pro nadbytečnost neprovedl důkazy navržené žalobcem. V případě dokladu o zajištění ubytování se jedná o listinu, která je součástí správního spisu, který měl soud k dispozici, a z jehož obsahu vycházel. Seznámení se s obsahem správního spisu podle judikatury nevyžaduje provádění dokazování (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2015, č. j. 7 As 83/2015-56, nebo ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117). Výslech S. M. by pak nebyl účelný, neboť pro posouzení a rozhodnutí věci by nebyl s ohledem na shora uvedené závěry rozhodný.
21. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, a proto mu náleží náhrada nákladů řízení. Úspěšnému žalobci soud přiznal náhradu nákladů řízení v celkové výši 12 342 Kč. Tato částka se sestává z odměny advokáta, kterou tvoří odměna za tři úkony právní služby po 3 100 Kč [převzetí a příprava zastoupení, žaloba a replika ze dne 9. 1. 2019 jako dvě písemná podání ve věci samé podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] a dále tři paušální částky jako náhrada hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Součet uvedených částek ve výši 10 200 Kč byl zvýšen o částku 2 142 Kč odpovídající 21 % DPH, neboť zástupce žalobce (a též jeho předchozí zástupce) je dle zjištění soudu plátcem daně z přidané hodnoty. Soud žalobci nepřiznal náhradu nákladů za samostatný návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ze dne 4. 10. 2018, jelikož opakovaný návrh není účelným nákladem, neboť měl být řádně odůvodněn již jako součást žaloby. Náhradu nákladů řízení je žalovaný povinen uhradit podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, užitého na základě § 64 s. ř. s., k rukám zástupce žalobce, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 27. srpna 2019

Mgr. Jitka Zavřelová, v. r.
soudkyně